

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานราชทัณฑ์” เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในการนำประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในงานราชทัณฑ์และหาแนวทางในการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนกระบวนการ ทำงาน เพื่อให้สามารถนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานราชทัณฑ์ต่อไป

กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารเรือนจำ ประกอบด้วย ผู้บัญชาการเรือนจำ ผู้อำนวยการทัณฑสถาน หัวหน้าฝ่ายต่างๆ และกลุ่มประชาชน เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในเรือนจำทัณฑสถานทั่วประเทศโดยการกระจายกลุ่มตัวอย่างตามประเภทของ เรือนจำ ได้แก่ เรือนจำกลาง เรือนจำจังหวัด และเรือนจำอำเภอ รวมทั้งสิ้น 25 แห่ง โดยใช้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

1. กลุ่มเจ้าหน้าที่

1.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มี สถานภาพสมรสแล้ว และจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ปฏิบัติหน้าที่ในระดับ 6-7 มีอายุราชการ 20 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายบริหารทั่วไป รองลงมา ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้บัญชาการ เรือนจำและผู้อำนวยการ ทัณฑสถาน ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง ฝ่ายควบคุมและ รักษาการณ์ และฝ่ายอบรมและฝึกวิชาชีพ

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์

การศึกษาคำรู้และทัศนคติเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มี ความรู้เกี่ยวกับงานราชทัณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ งานราชทัณฑ์เป็นงานที่ต้องปฏิบัติตลอด 24 ชั่วโมงอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ งานราชทัณฑ์เป็นงานที่ต้องปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และต้องมีความละเอียดถี่ถ้วน จะเกิดความผิดพลาดไม่ได้ และทัศนคติที่กลุ่มตัวอย่าง ไม่เห็นด้วย คือเรื่องงานราชทัณฑ์ เป็นงานที่น่ารังเกียจ ต่ำต้อย

ทัศนคติเกี่ยวกับผู้ต้องขัง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติเกี่ยวกับผู้ต้องขัง อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้ต้องขังเป็นบุคคลที่ต้องให้การดูแล ฝึกอาชีพ รองลงมา คือ การให้ การศึกษาอบรมทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สามารถแก้ไขผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดีได้ และ ทัศนคติที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วย คือเรื่องผู้ต้องขังเป็นบุคคลที่แก้ไขไม่ได้

1.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในงานราชทัณฑ์

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในงานราชทัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ใน ระดับมากที่สุด ได้แก่ การกิจบางอย่างที่ไม่อาจกระทำให้เสร็จสิ้นได้ด้วยตนเอง ต้องประสาน

หน่วยงานภายนอกเข้ามาช่วยเหลือ รองลงมา ถ้ามีโอกาสช่วยเหลือกิจการเรือนจำ ก็ยินดีให้ความช่วยเหลือ

1.4 การปรับปรุงวิธีการและกระบวนการทำงาน ควรปรับปรุงสวัสดิการเจ้าหน้าที่อย่างพอเพียง กระบวนการสั่งการเรื่องต่างๆ มายังเรือนจำให้คำนวณระยะเวลาให้เหมาะสมก่อนกำหนดให้เรือนจำดำเนินการตอบกลับ ระบบการบริหารงานบุคคลต้องมีความชัดเจนและถูกต้อง และเหมาะสมกับอัตรากำลังแต่ละเรือนจำ ควรนำนวัตกรรมของระบบราชทัณฑ์ใหม่ๆ มาใช้ในการควบคุมผู้ต้องขัง จะเป็นการช่วยลดภาระภาครัฐ การปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ ทักษะ และพฤติกรรมในการทำงานให้สอดคล้องกับนโยบาย ปรับปรุงกระบวนการทำงาน และการบริหารงานให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ มีความสามัคคีภายในหน่วยงานและสร้างการทำงานแบบเชิงรุกอย่างสร้างสรรค์

2. กลุ่มประชาชน

2.1 ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพทำธุรกิจส่วนตัว มีสถานภาพสมรสแล้ว ส่วนใหญ่มาติดต่อเรือนจำเพื่อเยี่ยมผู้ต้องขัง มีความสัมพันธ์กับผู้ต้องขังในสถานะเป็นพี่/น้อง/ญาติ

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์

การศึกษาความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับงานราชทัณฑ์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับงานราชทัณฑ์อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ งานราชทัณฑ์เป็นงานที่ต้องปฏิบัติด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง และต้องมีความละเอียดถี่ถ้วน จะเกิดความผิดพลาดไม่ได้ รองลงมาคืองานราชทัณฑ์เป็นงานบ่าบัด ฟื้นฟู และแก้ไขพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขัง ส่วนทัศนคติที่กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วย คือ เรื่องงานราชทัณฑ์ เป็นงานที่น่ารังเกียจ ต่ำต้อย

ทัศนคติเกี่ยวกับผู้ต้องขัง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การให้การศึกษอบรมทั้งสายสามัญและสายอาชีพ สามารถแก้ไขผู้ต้องขังให้กลับตนเป็นคนดีได้ รองลงมาคือ ผู้ต้องขังสามารถนำวิชาความรู้ที่ได้จากการฝึกวิชาชีพภายในเรือนจำไปประกอบอาชีพได้

2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในงานราชทัณฑ์

ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในงานราชทัณฑ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้ต้องขังเป็นบุคคลที่ควรแก้ไขและควรให้การสนับสนุน เพื่อให้สามารถกลับตนเป็นพลเมืองดี รองลงมา คือ ถ้ามีโอกาสช่วยเหลือกิจการเรือนจำ ก็ยินดีให้ความช่วยเหลือ เรือนจำต้องพึ่งพาหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เข้ามาช่วยในการกิจการงานราชทัณฑ์

2.4 การปรับปรุงวิธีการและกระบวนการทำงาน ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ในเรื่องต่างๆ เช่น กำหนดโทษ วันพ้นโทษของผู้ต้องขัง ระเบียบการด้านการปล่อยก่อนกำหนด โดยให้ผู้

มาติดต่อได้ทราบรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานแต่ละฝ่าย หรือขั้นตอนในการให้บริการของ
เรือนจำในการติดต่อประสานงานและงานการสื่อสารในภาษาต่างประเทศควรจัดให้มีล่าม การ
ทำงานและการให้บริการผู้มาติดต่อให้มีความสะดวก รวดเร็วยิ่งขึ้น มีศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ต้องขัง
ในทุกเรือนจำ เพื่อให้ผู้มาติดต่อสามารถตรวจสอบรายชื่อผู้ต้องขังและฐานความผิด มีตัวอยู่ใน
เรือนจำนั้นๆ หรือไม่ หรือย้ายไปอยู่เรือนจำใด ตั้งแต่เมื่อไร การดำเนินงานทุกอย่างขอให้โปร่งใส
ตรวจสอบได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 กรมฯ ควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้หน่วยงานภาคเอกชน องค์กร มูลนิธิต่างๆ
เข้ามา

มีส่วนร่วมในงานราชทัณฑ์และรับรู้ภารกิจของงานราชทัณฑ์

3.2 ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับภารกิจของกรมฯ ให้มากขึ้น และเรือนจำควรมีการ
ประชาสัมพันธ์ด้านต่างๆ ให้ผู้มาติดต่อได้ทราบรายละเอียดขั้นตอนของแต่ละส่วนในการติดต่อ
ประสานงาน

3.3 ต้องสร้างความรู้สึกรักภาคภูมิใจ ความมีศักดิ์ศรีของราชทัณฑ์

3.4 จัดให้มีบุคคลภายนอกตรวจสอบด้านความโปร่งใส

3.5 มีการส่งเสริมการตลาดของผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์โดยการออกร้านตามสถานที่ต่างๆ
ให้มากขึ้น